

ĪSUMĀ

Latvija. Rīgā iedzīvotāju skaits gada laikā samazinājies par 2,1% jeb 14 400, un 2022. gada sākumā galvaspilsētā dzīvoja 671 900 iedzīvotāju. Laika posmā no 2010. līdz 2017. gadam bijusi vērojama pilsētas iedzīvotāju skaita stabilizācija, taču turpmākajos piecos gados līdz 2022. gadam iedzīvotāju skaits Rīgā samazinājās par 32 600 jeb 4,6%. Valstī kopumā iedzīvotāju skaits šajā periodā ir samazinājies par 4,1%. Pilsētas iedzīvotāju etniskais sastāvs pēdējo gadu laikā nav būtiski mainījies. 2021. gada sākumā lielākās tautības Rīgā bija latvieši – 47,2% un krievi – 36,0%.

Eiropas Savienības dalībvalstīs kopš šā gada sākuma iesniegti apmēram 340 000 patvēruma pieteikumu. Tas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā līdzīgā laika periodā pērn. Visvairāk patvēruma meklētāju – gandrīz 43 000 – bijuši no Afganistānas. Otrajā vietā ir Sīrijas iedzīvotāji (35 000), trešajā ar gandrīz 23 000 pieprasījumu ir Venecuēlas iedzīvotāji ar galamērķi Spānijā. Viskritiskākā situācija patlaban ir Ukrainā, tāpēc var izbrīnīt nelielais patvēruma meklētāju skaits no šīs valsts – apmēram 22 700. Tomēr eksperti norādīja, ka attiecībā uz Ukrainas bēgļiem daudzās valstīs spēkā ir īpašs regulējums, un tā dēvēto pagaidu aizsardzības statusu viņi saņem automātiski pēc robežas šķērsošanas.

NATO būtiski palielinās savu augstās gatavības spēku skaitu līdz vairāk nekā 300 000, paziņoja alianses ģenerālsēkretārs Jenss Stoltenbergs. NATO ātrās reaģēšanas spēkos līdz šim bija aptuveni 40 000 karavīru. Madrides samītā NATO arī mainīs nostāju par Krieviju, kas alianses pēdējā stratēģiskajā koncepcijā no 2010. gada joprojām tika raksturota kā stratēģiskais partneris. "Es sagaidu, ka sabiedrotie skaidri paziņos, ka Krievija rada tiešus draudus mūsu drošībai, mūsu vērtībām, uz noteikumiem balstītajai starptautiskajai kārtībai," norādīja ģenerālsēkretārs.

ŠAJĀ DIENĀ

28. jūnijā

1577. Dzimis flāmu gleznotājs Pēters Pauls Rubenss.

1838. Londonā kronēja Lielbritānijas karalieni Viktoriju.

1914. Serbu nacionālists Sarajevā nogalināja Austroungārijas trojmantnieku Francu Ferdinandu, izraisot Pirmo pasaules karu.

1919. Vācija un sabiedrotie parakstīja Versaļas miera līgumu, izbeidzot Pirmo pasaules karu.

1967. Izraēla anektēja Austrumjeruzalemi.

SAGATAVOJIS INTS GRASIS

Organizēs investīcijas, pastiprinās sankcijas

G7 valstis organizēs 600 miljardu ASV dolāru vērtas investīcijas infrastruktūras projektos trūcīgajās valstīs, cenšoties radīt pretsvaru Ķīnas projektam "Viena josta, viens ceļš", nolemts Vācijā notiekošajā G7 samītā.

Iecerēts, ka iniciatīvā "Partnerība globālajai infrastruktūrai un investīcijām" līdz 2027. gadam ASV mobilizēs 200 miljardus dolāru, bet pārējās G7 valstis – 400 miljardus dolāru. G7 valstīm tā būs "iespēja dalīties pozitīvajā nākotnes redzējumā", bet valstīm, kurās tiks veiktas investīcijas,

– redzēt "konkrētus ieguvumus no partnerattiecībām ar demokrātiskām valstīm", sacīja ASV prezidents Džo Baidens. Atšķirībā no Ķīnas projekta "Viena josta, viens ceļš" G7 iniciatīvā paredzēts lielākoties izmantot nevis valsts, bet privātu uzņēmumu līdzekļus.

G7 valstu līderi arī pastiprinās sankcijas pret Krieviju, lai apgrūtinātu Vladimira Putina režīma iespējas turpināt militāro agresiju Ukrainā. ASV valdības pārstāvji norāda, ka starptautisko sankciju ietekmē Krievijas imports varētu kristies pat par gandrīz 40%; daudzām Krievijas rūpnīcām ir

grūtības turpināt ražošanu. Jau nās sankcijas būs vērstas pret Krievijas militāri rūpniecisko kompleksu, lai vēl vairāk apgrūtinātu ieroču ražošanu un piekļuvi modernām tehnoloģijām.

G7 valstis arī izstrādās apgrūtinātās Krievijas preču eksportu, uzliekot papildu tarifus. Tāpat tiks apgrūtinātas Krievijas iespējas tikt pie finansējuma, piemēram, ierobežojot Krievijas zelta pārdošanu pasaules tirgū. Baidens un G7 līderi vienojušies, ka nauda, kas iekasēta no augstākiem tirdzniecības tarifiem, kas noteikti Krievijas eksportam, būtu jāpārvieta

kā palīdzība Ukrainai.

Vakar sanāksmes dalībniekus uzrunāja Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis, atkārtoti aicinot pastiprināt ieroču piegādes Ukrainai. Viņš izteica cerību, ka karš pret Krieviju varētu beigties līdz ziemas sākumam. ASV plāno jau šonedēļ paziņot, ka tās ir iegādājušās progresīvu vidēja līdz tāla darbības rādiusa zeme-gaiss raķešu aizsardzības sistēmu Ukrainai. Atbildot uz Ukrainas lūgumiem, šonedēļ, visticamāk, tiks izziņota arī cita veida militārā palīdzība, tostarp papildu artilērijas munīcija un pretbateriju radari.▶

Krievijā iestājies tehniskais defolts

Krievija nonākusi tehniskā defolta stāvoklī, jo nav spējusi izpildīt ārējā parāda saistības apmēram 100 miljonu ASV dolāru (95 miljoni eiro) apmērā, vēsta lietišķo ziņu aģentūra "Bloomberg". Krievijai šī summa bija jāsamaksā pirms mēneša, tomēr līdz pirmdienai spēkā bija atvieglojuma periods eiroobligāciju dzēšanai.

"Bloomberg" norāda, ka Krievijas nonākšana tehniskā defoltā ir "kulminācija arvien stingrākām Rietumu sankcijām, kuru dēļ slēgts ceļš maksājumiem ārvalstu kreditoriem". **Krievijas savas ārējās parādsaistības nav spējusi izpildīt pirmo reizi kopš 1918. gada.** Kā vēsta "Bloomberg", "tā ir drūma pazīme, ka valsts nonāk ekonomiskā,

finanšu un politiskā izolācijā", jo Krievijas centrālās bankas rezerves ir iesaldētas, bet lielākās bankas ir atslēgtas no pasaules finanšu sistēmas. Vienlaikus "Bloomberg" uzsver, ka pagaidām Krievijas defolts ir galvenokārt simbolisks un valsts iedzīvotājus būtiski neietekmēs.

22. jūnijā Krievijas prezidents Vladimirs Putins parakstīja dekretu par pagaidu kārtību valsts parāda norēķiniem. Tas noteic, ka Krievijas valsts obligāciju saistības ārvalstu valūtā vienus pusēji var konvertēt rubļos. Krievijai grūtības samaksāt valsts parādu radušās pēc tam, kad Rietumvalstis kopš atkārtotā Krievijas iebrukuma Ukrainā ir iesaldējušas lielu daļu Krievijas starptautisko rezervju.▶

Par robežu stiprināšanu nav jāuztraucas

Par NATO austrumu flanga stiprināšanu šķēpi vairs netiek lauzti, vakar atzina aizsardzības ministrs Artis Pabriks. Viņš sacīja, ka par NATO austrumu flanga stiprināšanu tiek runāts ilgstoši dažāda līmeņa sanāksmēs, turklāt ikvienam ir skaidrs, ka jaunais drauds – Krievija – ir nopietns un tas pie NATO robežām paliks ilglaicīgi. Ministrs akcentēja, ka NATO karavīru skaits ir mainīgs, bet kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā šis skaits ir pieaudzis un var runāt par apmēram 4000 sabiedroto karavīru.

Reaģējot uz nepieciešamību stiprināt Baltijas reģiona aizsardzības spējas pēc Krievijas īstenotā iebrukuma Ukrainā, Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku bāzē **Lielvārdē izvietota Spānijas piegādāta zeme-gaiss zenīt-**

raķešu NASAMS baterija. Pabriks norādīja, ka šobrīd kopā ar NATO sabiedrotajiem Latvijā ir sāka starptautiskās spēka brigādes veidošana. Viņš uzsvēra, ka modernu pretgaisa aizsardzības sistēmu izvietošana Latvijā, pateicoties Spānijas valdības izlēmīgam, ir nepārprotams apliecinājums, ka mūsu aizsardzība un drošība ir visas NATO alianses interesēs.

Kopā ar pretgaisa zenīttraķešu bateriju Latvijā ieradušies arī 85 Spānijas bruņoto spēku karavīri, kas pievienojas apmēram 500 šobrīd Baltijā jau esošajiem spāņu karavīriem. Spānija ir viena no desmit NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā dalībvalstīm. Šobrīd kaujas grupu vada Kanāda, apvienojot aptuveni 1700 karavīru.▶

Aiztur amatpersonas

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Iekšējās drošības pārvalde (IDP) ar citu VID struktūrvienību un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) atbalstu aizturējusi piecas VID Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes amatpersonas un trīs privātpersonas aizdomās par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, dokumentu viltošanu, nelikumīgu akcīzes preču apriti lielos apmēros un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Kopumā veiktas vairāk nekā 15 kratīšanas divos kriminālprocesos. Konstatēts, ka **aizturētās personas īstenojušas nelikumīgas darbības ar akcīzes preču iznīcināšanas procesu.** Izmeklēšanas laikā pie minētajām personām atrastas lielas skaidras naudas summas, tabakas izstrādājumi, kā arī vairāk nekā 1900 dažādu alkoholisko dzērienu pudeļu.▶

FOTOFAKTS

Mazuļi

Surabajas zoodārzā Javas salā Indonēzijā aug šobrīd četrus mēnešus vecie Komodo varānu mazuļi, kuri iekļauti īpašā sugas pavairošanas programmā.

FOTO – AFP/LETA